

**PERCEPTION AND EXPRESSION OF EMOTIONALITY IN A FOREIGN LANGUAGE AND
IMPLICATIONS FOR LANGUAGE TEACHING**

YABANCI DİLDE DUYGUSAL DİL ALGISI, İFADE EDİLMESİ VE DİL EĞİTİMİNDEKİ ÖNEMİ

*Filiz MERGEN*¹

ABSTRACT

Emotions play a crucial role in our lives, and language is a means to enabling the perception and expression of emotions. Neurolinguistic and psycholinguistic research has thrown considerable light on our understanding of how emotions are verbalized. The question of how this process operates in the bilingual population has attracted the attention of many researchers recently. How are language learners acquainted with the emotional aspects of the language they learn later in life? Research has shown that language learners get acquainted with emotionality in the target language later in the learning process, leading to the underuse of the expressions of emotions in the classroom. This article investigates the relevant literature and considers ways to increase the involvement of emotions in the language classroom. In the light of the evidence obtained in the literature, it is time to consider the role of neurolinguistic and psycholinguistic data in the design and implementation of teaching programs, which focus on the linguistic features of the target language, thus leaving almost no place for emotional language in the classroom.

Key Words: Emotions, Neurolinguistics, Psycholinguistics, Foreign Language Teaching.

ÖZET

Duygular insan yaşamında merkezi bir konumda yer almaktadır ve dil duyguların algılanması ve ifade edilmesinde büyük önem taşımaktadır. Duygular ve dil ilişkisini ortaya çıkarmak son zamanlarda yapılan beyinbilimi ve psikodilbilim çalışmalarının başlıca konuları arasındadır. Bu sürecin iki dil bilen bireylerde nasıl gerçekleştiği de merak edilen konular arasındadır. Ancak, ikinci dilini anadilinden sonra öğrenen bireylerin o dildeki duygu dili ile karşılaşmaları ne zaman olmaktadır? Bu alanda yapılan çalışmalarda dilin duygusallık boyutunun yeterince ele alınmadığı ve yabancı bir dili sınıf ortamında öğrenen bireylerin dilin duygu boyutu ile tanışmaları öğretim aşamalarında bir hayli geç yer aldığı göze çarpmaktadır. Bu çalışmada alanyazında dilin duygu içeriğinin sınıf ortamında kullanılmasına ilişkin çalışmalardan elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, hedef dilin dilbilimsel özelliklerini öğretmek ve kullanılmasını sağlamak üzerine odaklanan eğitim bilimcilerin öğretim programlarını beyinbilimi ve psikodilbilim alanından gelen veriler ışığında yeniden yapılandırılmaları gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Duygular, Beyinbilimi, Psikodilbilim, Yabancı Dil Eğitimi.

¹ Öğretim Görevlisi, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksek Okulu, filiz.mergen@ieu.edu.tr

GİRİŞ

Duygular yaşamımızda önemli bir yer turmaktadır. Yapılan deneysel çalışmalar duyguların mantıklı düşünme ve karar verme süreçlerinde belirleyici bir role sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır (Clore ve Huntsinger, 2007). Özellikle son yıllarda bu ilişkinin dilin algısı ve ifade edilmesi açısından nasıl gerçekleştiği bilim adamlarının dikkatini çeken konular arasında yer almıştır. Ancak, yapılan çalışmalar genellikle patoloji bağlamında ele alınmış (Sadiyeva, 2006), sağlıklı bireyler bu çalışmaların dışında kalmıştır. Küreselleşen dünyamızda anadilinden sonra yabancı bir dil öğrenen bireylerin sayısındaki artış göz önünde bulundurulduğunda, duygular ve dil arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması ciddi bir öneme sahiptir.

Son yıllarda hız kazanan beyindilbilimi ve psikodilbilim çalışmaları iki dili beyinde bilgi işleme olarak ele alarak bu olgunun açıklanmasında önemli veriler sağlamıştır (McDonald, 2000; Hahne, 2001; Wartenburger vd., 2003; Felser ve Roberts, 2007; Jiang, 2007; Weber ve Lavric, 2008; Saur vd., 2009; Guo vd., 2009; Mergen, 2010). Ancak dilin dilbilgisi, sesbilgisi, sözcükbilgisi gibi özellikleri açısından olduğu kadar duygusal içeriği açısından da ele alınması bu çalışmalara ayrı bir bakış açısı sağlamıştır.

İki dil ve duygular arasındaki ilişkinin dil öğretimi alanında da önemli yansımaları olduğu düşünülmektedir. Duyguların yaşamımızdaki önemi düşünüldüğünde, dil sınıflarında duygu içeriğinin fazla vurgulanmaması dikkat çekicidir. Anadili edinimi sürecinden sonra öğrenilen dilin bireyler için ne kadar duygusal olduğu, öğrenme aşamasında olan bireylerin yaşadıkları duyguları yabancı dilde ifade etmede ne kadar başarılı olabilecekleri dil eğitimcileri için cevaplandırılması gereken sorular arasındadır.

Beyindilbilimi ve psikodilbilim alanında yapılan çalışmalara bakıldığında, anadilinin ediniminden sonra formal olarak öğrenilen dilin anadili konuşucularından farklı işlendiği görülmektedir (McDonald, 2000; Hahne, 2001; Wartenburger vd., 2003; Felser ve Roberts, 2007; Jiang, 2007; Weber ve Lavric, 2008; Saur vd., 2009; Guo vd., 2009; Mergen, 2010). İkinci dilini anadilinden sonra ve formal eğitimle öğrenen bireylerde duygu içerikli dilin algılanması ve üretimi yukarıda sözü edilen farklılıklardan nasıl etkilenmektedir? Bu konu dil eğitimi alanında ele alınması gereken konular arasında yer almalıdır. Dewaele (2005), dil öğretimi ve duygular arasındaki ilişkinin sosyolinguistik, bilişsel dilbilim, sosyal ve bilişsel psikoloji gibi alanlardan elde edilen verilerle ortaya çıkarılabileceğini savunmuş, disiplinlerarası çalışmaların dil öğretimine önemli katkılarda bulunacağını bildirmiştir. Duyguların insan hayatında önemli bir yeri bulunmaktadır. Özellikle karar verme süreçlerinde belirleyici bir role sahip olduğu bilinmektedir (Clore ve Huntsinger, 2007). Buna rağmen, dil sınıflarında duygusal dil içeriği, ricada bulunma, şikayet etme ve özür dilemekten öteye gitmemekte, dilin duygusal boyutu gözardı edilmektedir (Dewaele, 2005). Duygular, dil öğretimi alanında dil öğrenen bireylerin yabancı bir dil öğrenmeye karşı olan tutumları, karakter özellikleri ya da eğitim ortamında öğrencileri motive etmek üzere kullanılan yöntemler bağlamında ele alınmaktadır (Krashen, 1981). Dil öğretme stratejilerinin

belirlenmesinde önemli bir role sahip olmalarına rağmen, bu faktörler tek başına yeterli olmayabilir.

Duyguların algılanması ve ifade edilmesi sosyal ilişkilerde önemli bir yere sahiptir. Anadilinden sonra bir dili sınıf ortamında öğrenen bireyler dilin sosyalleşme boyutunu ne kadar gerçekleştirebilmektedir? Bu soru, dil eğitiminde duygu dilinin öğrenilmesini kolaylaştırıcı yöntem ve stratejilerin belirlenmesini gerektirmektedir. Anadilinin bireyler için daha fazla duygusallık içerdiği ve duyguların ifade edilmesinde ağırlıklı olarak tercih edildiği sıklıkla dile getirilmiştir (Dewaele, 2004a; 2004b; 2008; Pavlenko, 2004; 2006: 19). Öyleyse, geç öğrenilen dilde duygu içeriğinin öğretiminde nasıl bir yol izlenmelidir ?

Dil kültürün yansımasıdır. Bir kültüre ait birikimlerin başka bir kültürde dilsel olarak tam bir karşılığı olmayabilir. Bu birikimlerin bir dili konuşan bireylerin duygularını ifade etmek için kullandığı dil olduğu düşünüldüğünde, duygu içerikli dilin öğretilmesinde kavramsal olarak örtüşmeyen duygu sözcük ve ifadelerinin üzerinde durulması önemlidir. Bu çalışmada, anadilinden sonra öğrenilen dildeki duygu içerikli ifadelerin dil öğretimindeki önemi ele alınacak ve duygu dilinin öğretim programlarına dahil edilmesine ilişkin çalışmalar değerlendirilecektir.

YÖNTEM

Alanyazında iki dil ve duygular arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmayı hedefleyen çalışmalar arasında iki dil bilen bireylerin kendi bildirimlerine dayanan çalışmalar önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmalarda, ikidilli bireylerin bildikleri dillerin kendileri için ne kadar duygusallık ifade ettiği ya da duygularını ifade etmede hangi dili tercih ettiklerini ortaya çıkaracak açık uçlu sorular yer almakta ve katılımcıların kendi bildirimleri (self-reports) esas alınmaktadır. Örneğin, Pavlenko (2006) 2001-2003 yılları arasında web üzerinde verilen bir ankette 1039 katılımcıdan toplanan verileri değerlendirmiştir. İkidilli ve çokdilli bireylerin geç öğrendikleri dil veya dillerin duygusallığını ortaya çıkarmayı hedefleyen çalışmada sorulan açık uçlu sorular, katılımcıların ilk öğrendikleri dili daha doğal bulduklarını, kendileri için daha fazla duygusallık içerdiğini ve duyguların ifade edilmesinde ağırlıklı olarak tercih ettiklerini göstermiştir. Pavlenko (2004), ikidilli ve çokdilli ebeveynlerin çocuklarıyla konuşmalarında anadilini ağırlıklı olarak tercih ettiklerini bildirmiştir. Benzer bir yöntem, Dewaele'de (2001) kullanılmıştır. Bu çalışmanın sonuçları, ikidilli ve çokdilli bireylerin öfke gibi yoğun duygularını ifade ederken, çocuklarıyla konuşurken, ve içsel konuşmalarında anadilinin tercih edildiğini ve bireyler üzerinde etkili olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yoğun duyguların ifade edilmesi ve ne kadar etkili olduğu üzerine yapılan ve aynı yöntemin kullanıldığı başka çalışmalar da bu bulguları kuvvetlendirmektedir (Dewaele, 2004a; 2004b).

İkidilli bireylerde dilin duygu içeriği üzerine yapılan bazı çalışmalar ise verilen bir uyarı ile ilgili olarak katılımcılardan alınan sözlü ya da yazılı geribildirimlerin değerlendirilmesine dayanmaktadır. Örneğin, Pavlenko (2008a) anadili Rusça, ikinci dili İngilizce olan ve anadili İngilizce, ikinci dili Rusça olan ikidilli bireylerin izledikleri kısa filmi bildikleri her iki dilde de

anlatmalarını istemiş ve verileri o dillerin anadili konuşucularının anlatımlarıyla karşılaştırmıştır. Elde edilen bulgulara göre, farklı dillerdeki sözcüklerin kavramsal olarak ne kadar örtüştüğünün dil eğitiminde önemli bir yer tuttuğu ve yabancı dil sınıflarında bu örtüşmenin boyutu ile ilgili bir farkındalık yaratılması gerektiği vurgulanmıştır. Pavlenko ve Driagina (2007) da, aynı yöntemin kullanıldığı bir başka çalışmada, farklı dillerdeki duygu sözcüklerinin kavramsal açıdan farklı olmalarının dil öğrenen bireyler için zorluk teşkil ettiğini bildirmişlerdir. Benzer bir konuyu araştıran deneysel bir çalışmada ise Segalowitz vd. (2008), katılımcıların bildikleri her iki dilde verilen duygu sözcüklerini anlambilimsel özelliklerine göre sınıflandırmalarını ve gördükleri resimlerle eşleştirmelerini istemişler ve bu sırada katılımcıların tepki sürelerini ve doğruluk oranlarını karşılaştırmışlardır. Çalışmadan elde edilen bulgular, katılımcıların hem anadilinde hem de orta düzeyde bildikleri ikinci dildeki duygu sözcüklerini anlambilimsel olarak benzer bir başarıyla sınıflandırabildiklerini, ancak eşleştirme görevinde ikinci dilde aynı başarıyı gösteremediklerini ortaya çıkarmıştır. Katılımcıların verilen uyarılarla ilgili geribildirimlerine dayanan bir başka çalışmada ise, dili duygu içeriğinin sınıf ortamında kullanılmasına önemli ölçüde ışık tatacak bulgular edinilmiştir. Dewaele ve Pavlenko (2002) karşılıklı konuşmalar sırasında katılımcıların öğrendikleri yabancı dilde kullandıkları duygu sözcüklerinin sayısı ve niteliğini değerlendirmişlerdir. Edinilen bulgular, cinsiyet, dışadönük karakter yapısı ve dil yeterliliğinin kullanılan duygu sözcüklerinin sayısı ile doğru orantılı olduğunu göstermiştir. Aynı çalışmanın ikinci dili yetkin olarak konuşan bireyler ve o dili sınıf ortamında öğrenmekte olan bireylerin karşılaştırıldığı bölümünde ise, iki grup katılımcının duygu sözcüklerini kullanmalarında nitel farklılıkların olduğu ortaya çıkmıştır. Sözü edilen bu çalışmalardan elde edilen bulgular, ikinci bir dili sınıf ortamında öğrenildiği durumlarda, ders içeriklerinin ve kullanılan yöntemlerin belirlenmesinde önemli kaynak oluşturmaktadır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Dil öğrenimi çok boyutlu bir süreçtir. Bir dili anadilin ediniminden sonra ve doğal ortam dışında öğrenmek bireyler için önemli zorluklar oluşturmaktadır. Dil eğitimi, dil yapılarının, sözcük bilgisinin, dil seslerinin doğru olarak algılanması ve kullanılmasını hedeflemektedir. Ancak, duyguların dışavurumunda önemli bir araç olan dil, yabancı dil sınıflarında bu boyutuyla fazla irdelenmemektedir. Son yıllarda alanyazındaki bu eksikliği giderecek önemli çalışmalar yapılmıştır.

Geç öğrenilen dilin anadili kadar duygusal olmadığını gösteren deneysel çalışmalardan elde edilen veriler (Dewaele, 2004a; 2004b; 2008; Pavlenko, 2004; 2006: 19), sınıf ortamında kullanılan dilin öğrenciler için ne kadar “duygusal” olduğu, öğrencilerin hedef dilde duygularını ifade etmede ne kadar başarılı oldukları ve öğretmenlerin hedef dili kullanarak öğrencileri ne kadar motive edebileceği ile ilgili soruları akla getirmektedir. Anadilinden sonra öğrenilen dilde duyguların ne kadar etkili olduğunu gözönünde bulundurmak, kullanılan yöntemleri belirlemede etkili olacağı gibi öğrencilerin dil öğrenme başarısıyla ilgili objektif değerlendirmeler yapılmasına da fırsat verecektir.

Alanyazında ikinci dilini sınıf ortamında öğrenen bireylerin, hedef dilin konuşulduğu ortamda öğrenen bireylere göre daha az duygusallık ifade ettiğine ilişkin veriler elde edilmiştir (Dewaele, 2004b; 2008). Dil sınıflarında öncelikli olarak, bireylerin dil yapılarını doğru bir şekilde kullanmaları, fikirlerini ifade etmelerini sağlayacak en doğru sözcükleri seçmeleri ve bunları doğru bir şekilde sesletmeleri gerekmektedir. Aynı şekilde, o dilde konuşulanları anlamaları için de bu noktalara odaklanmaları gerekmektedir. Bu durumda, hedef dili doğru anlama ve ifade etme çabası içinde olan bireyler için dilin duygusal içeriği arka planda kalmaktadır. Bunun sonucu olarak sınıf ortamında duygu içerikli dil üretme sorunu ortaya çıkmaktadır. Olumlu bir öğrenme ortamının yaratılmasının olumlu duyguların oluşmasına katkıda bulunacağı şüphesizdir. Ancak, öğrencilerin duygularını ifade etmelerini sağlamak için her zaman yeterli olmayabilir. Segalowitz vd. (2008), sözcük tanıma ve duygu sözcüklerini ele aldıkları çalışmalarında geç öğrenilen dilde duygu ifade eden sözcüklerin bilişsel bir bilgi olarak algılandığını, ancak duygu içeriğinin anadili konuşucuları düzeyine erişemediğini bildirmişlerdir. Araştırmacılar bu bulgudan hareketle, geç ikidillilerin duygu sözcüklerinin anlamını bildikleri halde, bu sözcüklerin çağrışımlarını tam olarak deneyimleyemediğini savunmuşlardır. Bu durumda eğitim bilimcilerin duygu içerikli dili eğitim programlarına dahil etmek için neler yapabileceği düşünmeleri gerekmektedir.

Dilin duygusal içeriğinin algılanması, dil üretiminde önemli bir yer tutmaktadır. Bir başka deyişle, duygusal dilin algısı ve üretimi arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır (Dewaele, 2004a; 2004b; 2008). Ancak, duyguların algısı ve ifade edilmesi bireyler arasında farklılıklar göstermektedir. Bu durum dil sınıfında önemli bir ayrıntıdır. Dışadönük bir kişiliğe sahip bireylerin duygusal içerikli durumlarda kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri ve bunu yabancı bir dilde de içedönük kişilik yapısına sahip bireylerden daha kolay yapabilmeleri söz konusudur. Öğrencilerin bireysel özelliklerinin dil üretiminde önemli ölçüde etkili olduğunu bilinmektedir (Dewaele ve Furnham, 2000). Dil öğretiminde belirlenen stratejilerin genellikle öğrencileri bir grup olarak ele aldığını ve bu sebeple bireysel özelliklerin gözardı edildiğini bildiren Dewaele (2005), bu yaklaşımın yabancı dil öğretiminde duygu içeriğinin vurgulanmasını engellediğine dikkat çekmiştir. Sınıf ortamında, özellikle sözlü sınavlar gibi stresli ortamlarda sözü edilen bu özelliklerin eğitimciler tarafından gözönünde bulundurulması ölçme ve değerlendirme süreçlerinde yararlanabilecekleri bir noktadır.

Belleğin öğrenme sürecindeki rolü, duygu dilinin öğretilmesi ve kullanımının sağlanmasında eğitimcilere önemli bilgiler sağlamaktadır. İki dil bilen bireylerde duygu dili ve bellek ilişkisi üzerine yapılan çalışmalar bu alanda önemli bilgiler sağlamıştır. Elde edilen bulgular, bilginin ya da anıların hangi dilde kodlanmış ise, o dilde hatırlanmasının daha kolay olduğunu ortaya çıkarmıştır (Marian ve Kaushanskaya, 2004; 2008). Bu bulgudan hareketle, öğrencilerin yabancı dildeki duygu içerikli sözcükleri öğrenmeleri ve kullanabilmelerini sağlayacak bir ortamın yaratılması duygu sözcüklerinin daha etkili bir şekilde öğrenilmesine fırsat verecektir.

Pavlenko (2008b) alanyazında yapılan çalışmalara bakıldığında bu durumun “dille-uyumlu bellek” (language-congruent memory) kavramıyla açıklandığını bildirmiştir. Burada anıların

kodlandığı dilde geri çağırılması durumunda daha detaylı, duygusallık açısından daha yoğun olduğu, ancak bunların ikinci dile aktarılması durumunda ise duygusallık özelliğinin kaybolduğu vurgulanmaktadır. Bunu gerçekleştirmenin en iyi yolu, hedef dilin konuşulduğu ortamda ve o dili iletişim aracı olarak kullanmaktır. Ancak, duyguların dil ve iletişimin vazgeçilmez bir parçası olduğu düşünüldüğünde, sınıf ortamında dil öğrenen bireylerin de dilin duygusal boyutu ile tanışmaları gerekmektedir. Öğretim programlarının hedef dildeki duygusallık içeren sözcük ve ifadeleri kapsayacak şekilde genişletilmesi, ders kitaplarına dahil edilmesi, sınıfta iletişim ortamında tanıtılması ve öğrenciler tarafından kullanılmasının sağlanması bu anlamda önemli katkılar sağlayacaktır. Bu sayede duygu içeriğinin bellekte hedef dilde kodlanması mümkün olacak ve dil öğrenen bireylerin bu ifadeleri içselleştirmeleri kolaylaşacaktır.

Dilin kültürün bir yansıması olduğu görüşünden hareketle, duygu ifade eden kavramların dillere göre farklılıklar gösterdiği bilinmektedir. Bununla ilgili olarak, Pavlenko (2008a) iki dil arasında kavramların sözcüksel-sözdizimsel özelliklerinin de farklı olmasından kaynaklanabilecek zorluklara dikkat çekmiştir. İngilizce’de yapılan tasvirlerde daha fazla sıfat kullanıldığını bildiren Pavlenko, Rusçada ise bu tasvirlerin daha fazla eylem içerdiğini ortaya çıkartmıştır. Aynı çalışmada, bir dildeki sözcüğün sonradan öğrenilen dilde kavramsal bir karşılığı olmaması da katılımcılar için sorun olmuştur. Örneğin, İngilizce’de “hayal kırıklığı” anlamına gelen “frustration” sözcüğünün Rusça’da tam karşılığının olmaması, bu dili geç öğrenen bireylerin bu sözcüğü uygun bir şekilde kullanamamalarına ya da onun yerine anadilindekine benzer sözcükler kullanmalarına sebep olmuştur. Pavlenko, bu bulgulara dayanarak, ikinci dilin anadilinden sonra, özellikle de sınıf ortamında öğrenilmesi durumunda bu türden farklılıkların sorun teşkil edebileceğini vurgulamıştır. Benzer bir çalışmada Pavlenko ve Driagina (2007) yeterlilik düzeyi yüksek ikidillilerin anadili ve ikinci dil sözcüklerinin kavramsal olarak örtüşmediği durumlarda zorluklar yaşadığını ve anadilinden transferler yaptıklarını bildirmişlerdir. Ayrıca, iki dil bilen bireylerin duygu içerikli bazı sözcükleri o dilin anadili konuşucularından farklı şekilde kavramsallaştırdığı ve hafızada kodladığına ilişkin veriler elde edilmiştir (Altarriba, 2003). Bu sebeple, bu tür kültürel öğelerin yabancı dil sınıflarında ders programlarına dahil edilmesi, öğrencilere iletişim ortamında öğretilmesi ve kullanmaları sağlanmalıdır.

Pavlenko (2004, 2008a, 2008b) ortaya attığı “*İkincil Duygusal Toplumsallaşma*” kavramıyla iki dil ve duygular ilişkisine farklı bir boyut getirmiştir. Burada anadilinden sonra öğrenilen dilin sıklıkla kullanıldığı durumlarda ya da sosyal etkileşim çerçevesinde bireyler arası bağların kurulmasıyla kendini gösteren bir duygusallıktan bahsedilmektedir. Bu tür durumlarda iki dil bilen bireyler anadilinden sonra öğrendikleri dili duygusal açıdan daha etkili bulduklarını ve kullanmayı tercih ettiklerini bildirmişlerdir. Bu görüşe dayanarak, sınıf ortamında öğrenilen dile de duygusallık katılabileceği düşünülebilir. Öğrencilerin hem birbirleriyle, hem de öğretmenleriyle etkileşimi sonucunda ortaya çıkan durumlarda kullanılan dilin duygusallık içermesi öğrencilerin hedef dildeki duygu sözcükleri ve ifadeleriyle tanışmalarına fırsat verecektir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Duygular insan yaşamında merkezi bir konumdadır. Yaşadığımız olaylar karşısında algılarımızı, tepkilerimizi ve tercihlerimizi belirleyici unsurlardır. Dilin de duyguların algılanması ve ifade edilmesinde önemli bir yeri olduğu bilinmektedir. İki dil bilen bireylerde duyguların hangi dilde daha etkili olduğu ve ikidilli bireylerin duygularını ifade etmede hangi dili tercih ettikleri birçok çalışmanın konusu olmuştur. Ancak böylesi önemli bir olgunun yabancı dil öğretiminde arka planda kalması şaşırtıcı bir durumdur. İkidillilik alanında yapılan çalışmalar, dil eğitim alanında sözü edilen bu eksikliğin önemine dikkat çekmişlerdir. Bu alanda yapılan çalışmalardan edinilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

- Dilin duygu içeriğinin algılanması ve üretimi birbiriyle ilişkilidir. Sınıf ortamında sağlanan dil girdisinin duygu içerikli olması öğrencilerin bunları kullanmalarında önemli bir destek sağlayacaktır.
- Yabancı dildeki duygu sözcüklerinin dil sınıflarında kullanılmasını sağlamak için bellek ve öğrenme ile ilgili çalışmalardan önemli bulgular edinilmiştir. Dil eğitimcileri sınıf ortamında *dille-uyumlu bellek* prensibine uygun bir ders içeriği ile öğrencilerin yabancı dildeki duygu içerikli ifadeleri daha kolay hatırlamalarını ve kullanmalarını sağlayacaklardır.
- Alanyazında duygu dili ve dil öğrenimi üzerine yapılan çalışmalar, kültürler arası farklılıklardan doğan ve sözcüklerin kavramsal olarak birbiriyle örtüşmediğine dikkat çekmektedir. Öğrencilerde bununla ilgili olarak bir farkındalık oluşturmak ikinci dildeki duygu içeriğinin tam olarak anlaşılması ve kullanılması için önem taşımaktadır.
- Alanyazında anadilinin duyguların algısında ve ifadesinde ağırlıklı olarak tercih edildiği görüşüne rağmen, kullanım sıklığı ve sosyalleşmeye bağlı olarak ikinci dilin de duygusal ifade ettiği ortaya çıkmıştır. Bu bulgu, yabancı dil sınıflarında duygu dilinin öğrenciler tarafından içselleştirilebileceğini göstermektedir.

Bu bulgular ışığında, dil eğitimcileri öğretim yöntem ve tekniklerini belirlerken sınıf ortamında öğrenilen dilin duygusal içerikli olması, öğrencilerin hedef dildeki duygu ifadelerini anlayabilmeleri ve bu dilde kendi duygularını ifade edebilmelerini sağlayabilecek bir yaklaşım içinde olmaları önerilmektedir. Öğretim planlarının beyindilbilimi, psikodilbilim, bilişsel dilbilim ve bilişsel psikoloji alanında yapılan çalışmalardan elde edilen veriler ışığında yeniden gözden geçirilmesi bu yolda atılacak önemli bir adımdır. Bu sayede hem hedef dile ait duygusal içeriğin dil eğitiminde yer alması sağlanacak, hem de öğrencilere bireysel bir yaklaşım geliştirmek mümkün olacaktır. Sözü edilen bu yaklaşımın öğrencilerin dili kullanma becerileri hakkında eğitimcilere bilgi vereceği ve bu şekilde değerlendirme ölçütlerinin geliştirilmesine de katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Altarriba, J. (2003). Does *carino* equal “liking”? A theoretical approach to conceptual nonequivalence between languages. *International Journal of Bilingualism*, 7 (3), 305-322.
- Clore, G. L. ve Huntsinger, J. R. (2007). How emotions inform judgement and regulate thought. *Trends in Cognitive Neuroscience*, 11 (9), 393-399.
- Dewaele, J. M. (2004a). The emotional force of swear words and taboo words in the speech of multilinguals. *Journal of Multilingualism and Multicultural Development*, 25 (2-3), 204-222.
- Dewaele, J. M. (2004b). Blistering barnacles! What languages do multilinguals swear in ? *Estudios de Sociolingüística*, 5 (1), 83 -105.
- Dewaele, J. M. (2005). Investigating the psychological and emotional dimensions in instructed language learning : obstacles and possibilities. *The Modern Language Journal*, 89, 367-380.
- Dewaele, J. M. (2008). The emotional weight of *I love you* in multilinguals’s languages. *Journal of Pragmatics*, 40 (10), 1753-1780.
- Dewaele, J. M. (2011). Self-reported use and perception of the L1 and L2 among maximally proficient bi- and multilinguals: a quantitative and qualitative investigation. *International Journal of Social Sciences*, 208: 25-51.
- Dewaele, J. M. ve Furnham, A. (2000). Personality and speech production: a pilot study of second language learners. *Personality and Individual Differences*, 28 (2), 355-365.
- Dewaele, J. M. ve Pavlenko, A. (2002). Emotion vocabulary in the interlanguage. *Language Learning*, 52 (2): 263-322.
- Felser, C. ve Roberts, L. (2007). Processing wh- dependencies in a second language: A cross-modal priming study. *Second Language Research*, 23 (1), 9-36.
- Jiang, N. (2007). Selective integration of linguistic knowledge in adult second language learning. *Language Learning*, 57 (1), 1-33.
- Guo, J., Guo, T., Yan, Y., Jiang, N. ve Peng., D. (2009). ERP evidence for different strategies employed by native speakers and L2 learners in sentence processing. *Journal Of Neurolinguistics*, 22, 123 -134.
- Hahne, A. (2001). What’s different in second-language processing ? Evidence from Event-Related Potentials. *Journal of Psycholinguistic Research*. 30 (3), 251-266

Krashen, S. (1981). *Second Language Acquisition and Second Language Learning*. Pergamon Press http://www.sdkrashen.com/SL_Acquisition_and_Learning/index.html (22.12.2013)

Marian, V. ve Kaushansaya, M. (2004). Self-construal and emotion in bicultural bilinguals. *Journal of Memory and Language*, 51, 190-201.

Marian, V. ve Kaushansaya, M. (2008). Words, feelings and bilingualism. Cross-linguistic differences in emotionality of autobiographical memories. 18.10.2010 tarihinde <http://www.communication.northwestern.edu/departments/csd/research/bilingualismpsycholinguistics/docs/emotion.pdf> adresinden erişildi.

McDonald, J. (2000). Grammaticality judgments in a second language: Influences of age of acquisition and native language, *Applied Psycholinguistics* 21 (3), 395-423.

Mergen, F. (2010). *İkidilli bireylerin anadilinde ve ikinci dilde dilbilgisel ve anlambilimsel işlemlerinin nörodilbilimsel açıdan incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi., Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Pavlenko, A. (2004). "Stop doing that, la komu skalaza!": Language choice and emotions in parent-child communication. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 25 (2-3), 179 - 203.

Pavlenko, A. (2006). Bilingual Selves. *Bilingual Minds: Emotional Experience, Expression and Representation* kitabı içinde (ss.1-34). Pavlenko, A. (Ed.). İngiltere : Multilingual Matters.

Pavlenko, A. (2008a). Structural and conceptual equivalence in the acquisition and use of emotion words in a second language. *The Mental Lexicon*, 3 (1), 91-120.

Pavlenko, A. (2008b). Emotion and emotion-laden words in the bilingual lexicon. *Bilingualism: Language and Cognition*, 11(2), 147-164.

Pavlenko, A. ve Driagina, V.(2007) Russian emotion vocabulary in American learners' narratives. *The Modern Language Journal*, 91, 213-234.

Sadiyeva, G. (2006). Çokdillilerde afazi. *Advanced Linguistics in Turkish* kitabı içinde (ss. 495-505). Yağcıoğlu ve Değer, A.C. (Ed.) İzmir: DEÜ Yayınları.

Saur, D., Baumgaertner, A., Moehring, A. Büchel, C., Bonnesen, M., Rose, M., Musso, M. ve Meisel, J.M. (2009). Word order processing in the bilingual brain. *Neuropsychologica*, 47 (1), 158 - 168.

Segalowitz, N., Trofimovich, P., Gatbonton, E. ve Sokolovskaya, A. (2008). Feeling affect in a second language. *The Mental Lexicon*, 3 (1), 47-71.

Wartenburger, I., Heekeren, H. R., Abutalebi, J., Cappa, S.F., Villringer, A. ve Perani, D. (2003). Early setting of grammatical processing in the bilingual brain. *Neuron*, 37 (1), 159-170 .

Weber, K. ve Lavric, A. (2008). Syntactic anomaly elicits a lexico-semantic (N400) ERP effect in the second language but not the first. *Psychophysiology*, 45 (6), 920 -925.